

Waarborg water voor het bedrijfsleven en industrie

Waterkansen en knelpunten voor de maakindustrie van nu en later

FME Position paper, oktober 2025

Inleiding

Water vormt de stille motor van onze economie. Zonder stabiel en voldoende water kunnen productieprocessen niet draaien, installaties niet koelen en grondstoffen niet worden gereinigd. Voor vrijwel elke onderneming – van metaalbewerking tot hightechindustrie – is water net zo cruciaal als energie of arbeid.

Historisch gezien was water in Nederland altijd goedkoop en in overvloed aanwezig. Vanuit beleid lag de nadruk op afvoer en waterveiligheid, niet op beschikbaarheid en kwaliteit. Dat beeld verandert snel. Droogte, dalende grondwaterstanden en regionale tekorten zetten de watervoorziening steeds vaker onder druk. In sommige gebieden in het oosten van ons land moeten nu al keuzes worden gemaakt over wie wanneer water krijgt, dit maakt waterbeschikbaarheid snel een enorm belangrijk vraagstuk voor onze maakindustrie.

Daarnaast treedt vanaf 2027 de Kaderrichtlijn Water (KRW) volledig in werking, met directe gevolgen voor bedrijven die water onttrekken, gebruiken of lozen. De combinatie van klimaatdruk en regelgeving maakt duidelijk dat Nederland voor een nieuwe waterrealiteit staat: waterzekerheid is geen vanzelfsprekendheid meer, maar een strategische randvoorwaarde voor onze industrie.

Hier ligt ook een kans. De Nederlandse watertechnologiesector beschikt over de kennis en innovatiekracht om de industrie te helpen efficiënter en circulair met water om te gaan. Door beleid en technologie beter op elkaar af te stemmen, kunnen we waterzekerheid, kwaliteit én concurrentiekracht duurzaam toepassen in onze industrie en gebouwde omgeving.

In het kort:

- FME vindt dat de drinkwaterwet gerepareerd moet worden met een wettelijke leveringsplicht van drinkwater (en zorgplicht van overheden) voor bedrijven die drinkwater nodig hebben in hun productieprocessen.
- FME wil van de overheid zo snel mogelijk duidelijkheid voor bedrijven rondom te juridische deadlines en uitzonderingen in aanloop naar de KRW-deadline van 2027.
- FME roept op om zo snel mogelijk een nationale implementatie van de European Water Resilience Strategy (EWRS) in te dienen bij Brussel, die zich richt op het verder ontwikkelen en promoten van de water technologiesector in Nederland op het gebied van waterbesparing.

Leveringszekerheid van water aan bedrijven

Er is op dit moment onduidelijkheid over de drinkwaterwet en welke groepen in Nederland onder de leveringsplicht van water vallen. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) hanteert op dit moment een interpretatie van de wet die inhoudt dat de leveringsplicht alleen geldt voor huishoudens en niet voor bedrijven. FME maakt zich zorgen dat het niet betrekken van bedrijven ervoor kan zorgen dat essentiële productieketens in Nederland kunnen stilvallen in tijden van droogte als het bedrijfsleven niet nadrukkelijk wordt meegenomen in de

leveringsplicht. Op dit moment stelt Berenschot dat er in de praktijk nog te weinig onderscheid wordt gemaakt tussen huishoudens en bedrijven, omdat de beschikbaarheid van water nog niet tot keuzes dwingt. Hetzelfde rapport stelt echter ook dat de sociaaleconomische gevolgen van het afschakelen van bedrijven potentieel enorm kunnen zijn, met veel onvoorspelbare neveneffecten verder in productieketens¹. Door de toename van droge periodes is er een reële kans dat Nederland de komende jaren te maken krijgt met de economische schade die door Berenschot wordt genoemd. FME vraagt het volgende kabinet daarom om de Drinkwaterwet te repareren met een wettelijke leveringsplicht van drinkwater, en een zorgplicht van overheden, voor bedrijven die drinkwater nodig hebben in hun productieprocessen.

Demp de impact van de KRW per 2027

De kaderrichtlijn water stamt al uit het jaar 2000 en is over de jaren vaak uitgesteld om grote problemen bij implementatie uit te stellen. Per 2027 zal de laatste uitsteldeadline vervallen en zal de KRW in effect treden. Dit kan grote gevolgen hebben voor bedrijven die water onttrekken of lozen aan grondwater, riolering en oppervlaktewater. Dit zou per 2027 bijvoorbeeld kunnen betekenen dat bedrijven minder of geen water meer mogen lozen op KRW-wateren, of dat ze hun lozingswater verder moeten koelen en reinigen voordat lozing is toegestaan. In het ergste geval kunnen bedrijven zelfs hun lozingsvergunning volledig verliezen. Er is nog veel mogelijk om als bedrijf de juiste voorbereidingen te treffen in aanloop naar 2027 maar de tijd begint te dringen. FME roept al haar lidbedrijven op om zo snel mogelijk in kaart te brengen of hun bedrijf lozingen doet die onder de KRW vallen. Dit kan, zowel voor directe als indirecte lozingen, met een self-assessment via krw.ondernemen.nl.² FME roept de overheid en de waterschappen die betrokken zijn bij de uitvoering van de KRW op om zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen over de juridische deadlines en mogelijke uitzonderingen in aanloop naar 2027. Dit kan lokale bestuurders en bedrijven helpen bij het in kaart brengen en voorbereiden op economische gevolgen van de KRW.

Zet vol in op technologie voor besparing

Nederland is mondiaal marktleider op het gebied van watertechnologie en innovatie gericht op het besparen, zuiveren en hergebruiken van water voor bedrijven. Op dit moment is de Nederlandse water-techsector nog veelal gericht op export vanwege een gebrek aan vraag op de eigen Nederlandse markt. Met het oplopen van de prijs van drinkwater voor bedrijven en de aflopende beschikbaarheid van drinkwater in droge periodes wordt het steeds belangrijker dat Nederlandse bedrijven zich actief gaan richten op technologische oplossingen die waterhergebruik en kwaliteit bevorderen. Volgens onderzoek van Grundfos³ heeft de industrie nu al een besparingspotentieel tot 80% waarvan de meeste oplossingen een korte terugverdientijd hebben. Per 2027 stelt de Europese Investerings Bank (EIB) ook 15 miljard beschikbaar voor het realiseren van waterbesparing via de Water Resilience Strategy (EWRS). FME vraagt het volgende kabinet om zo snel mogelijk een nationale implementatie van de EWRS in te dienen bij Brussel, gericht op de verdere ontwikkeling en promotie van de watertechnologiesector en de toepassing van bijbehorende installaties bij bedrijven.

¹ <https://open.overheid.nl/documenten/dpc-0c0586a249c26de429afc4afa5e4ec6a4afe37ef/pdf>

² https://krw.ondernemen.nl/?_gl=1*ez2qoy*_gcl_au*MTk0MDI4NDIxNS4xNzUxOTY3MTA5

³ <https://www.grundfos.com/media/latest-news/whitepaper--water-circularity-can-reduce-water-stress-and-boost->